

Conviețuiri

Evenimente din viața comunităților etnice naționale reflectate în programele studiourilor teritoriale

Radio România Cluj

- Programul pentru minorități *Kolozsvári Rádió*

Săptămâna cărții maghiare
Péter Kovács

La sfârșitul lunii iunie a avut loc la Cluj Napoca săptămâna cărții maghiare. Kolozsvári Rádió a fost partenerul evenimentului organizat în clădirea Palatului Bánffy.

Săptămâna cărții maghiare la Cluj Napoca
foto: Sebők Tímea, Kolozsvári Rádió

În timpul celor patru zile de festival am avut nenumărate interviuri și relatări în direct, respectiv am reflectat cele mai importante momente în online.

Săptămâna cărții maghiare la Cluj Napoca,
organizată în clădirea Palatului Bánffy
foto: Sebők Tímea, Kolozsvári Rádió

Prin accesarea următorul link, poate fi ascultat un reportaj cu reprezentanții celor mai importante edituri prezente la târg: <https://tinyurl.com/yc87n3t8>.

Mentorat cu tineri pentru tineri organizat de Grupul PONT *Péter Kovács*

Programul de mentorat cu tineri pentru tineri organizat de Grupul PONT este un program gratuit de mentorat antreprenorial în cadrul proiectului Cluj-Napoca Creativ, care constă într-un atelier de start-up de trei zile, urmat de o sesiune de mentorat de aproape cinci săptămâni.

Programul de mentorat cu tineri pentru tineri organizat de Grupul PONT
foto: Serár Szabolcs, Jakab Lóránt, pagina de Facebook Kreatív Kolozsvár

În timpul programului, echipele selectate lucrează cu mentori, consilieri și formatori la punerea în aplicare a ideilor și afacerilor lor. Experții vor fi implicați în cristalizarea ideilor, ajutând la planificarea etapelor cheie și sprijinind echipele să găsească o poziție sigură pe piață.

Kolozsvári Rádió a demarat o serie de interviuri cu mentorii programului, primul invitat al emisiunii *1001 idei* fiind graficianul Makkai Bence, fondatorul și administratorul Vizualitas Studio.

Interviul poate fi ascultat accesând linkul <https://tinyurl.com/4krvp8rh>.

Radio România Constanța

- *Emisiunea pentru tătari*

Conf. univ. dr. Denis Ibadula, de la Universitatea Ovidius din Constanța,
a fost premiată în cadrul Galei Capital Femei de Succes 2024

Anul acesta Revista Capital a premiat femeile care fac performanță în România în cadrul Galei Capital Femei de Succes, ediția 2024. Evenimentul a avut loc joi, 20 iunie 2024 la București și a reunit femei lider din mediul de business, antreprenariat, educație și cercetare, politic, cultural, medical, social, sportiv și mass-media.

Femeile lider premiate în cadrul Galei Capital Femei de Succes 2024 sunt doar o parte dintre doamnele extraordinare ale țării noastre, care au fost incluse de revista Capital în Top 100 Femei de Succes 2024.

O doamnă deosebită din etnia tătară este Conf. univ. dr. Denis Ibadula, directorul Laboratorului de cercetări matematice Româno-Turc „Grigore Moisil”, Universitatea Ovidius din Constanța, de asemenea și co-epreședinte al Asociației „Saladin Agiacai” a obținut de-a lungul timpului mai multe premii care încununează activitatea didactică și de cercetare care a pus Constanța pe harta mondială a cercetării matematice, a fost laureată, la Gala “Top 100 de femei care fac performanță în România”.

În rândul comunității noastre avem profesori valoroși care împărtășesc experiența lor elevilor și studenților și îmbină cu succes munca la catedră cu cea de cercetare, dar și copii cu rezultate de excepție la învățătură, aceștia sunt modele de urmat pentru tineri și nu numai.

Conf. univ. dr. Denis Ibadula,
de la Universitatea Ovidius,
premiată în cadrul Galei Capital Femei de
Succes 2024

foto: Denis Ibadula, arhivă personală

Un astfel de exemplu este doamna Conf. univ. dr. Denis Ibadula, distinsă, prietenoasă, cu o carieră de succes Denis Ibadula, este mamă, soră și un dacăl de excepție cu care s-ar mândri orice universitate. Este absolventă a Facultății de matematică și informatică a studiilor de master și doctorat, în cadrul Universității Ovidius, ca șefă de promoție.

A început cariera didactică în anul 1998, în prezent este conferențiar universitar în cadrul aceleiași universități. De-a lungul timpului a câștigat o serie de granturi și proiecte la universități de prestigiu din lume, a făcut stagii de pregătire și a susținut conferințe la Universități din S.U.A., Franța, Marea Britanie și Mexic. În anul 2011 a primit premiul pentru excelență în educație din partea « Fundației Dinu Patriciu », singura femeie din istoria competiției care a reușit să câștige premiul întâi, iar în anul 2014, „pentru merite deosebite în domeniul educației” în cadrul celei de-a V-a Gale organizată de « ziarul Anayurt » din Turcia (una dintre cele mai importante publicații care are o filială și în România), în colaborare cu Ambasada Turciei din România, i s-a decernat premiul pentru educație.

Conf. univ. dr. Denis Ibadula, premiată în cadrul Galei Capital Femei de Succes 2024
foto: Denis Ibadula, arhivă personală

În cadrul emisiunii tătariilor de la Radio Constanța, într-un interviu Conf. univ. dr. Denis Ibadula afirma următoarele: *“Trăim vremuri în care sistemul de valori este complet răsturnat. Dar eu am mizat pe educație și mizez în continuare pe educație. Întotdeauna le spun fetelor mele dar și studenților mei să încerce să fie foarte buni în tot ceea ce fac, să fie foarte serioși, astfel succesul este garantat. Ceea ce fac eu în continuare este pariul cu educația, pe care am mizat și mizez în continuare”*.

Curajul, pasiunea, perseverența, cunoașterea de sine, armonia, iubirea și dăruirea sunt atribute ce definesc femeile de succes. Aceste femei remarcabile își împărtășesc parcursul, modalitățile prin care au reușit să se descopere, să dobândească succes profesional și armonie personală. Denis Ibadula încercă să mențină un echilibru întotdeauna între viața de familie, viața culturală a comunității din care face parte, dar și cea ce presupune timpul dedicat cercetării științifice.

Radio România Craiova

- *Emisiunea pentru minorități*

Asociația Macedonenilor din România,
invitată la Festivalul de Folclor pentru Emigranți, din Republica Macedonia de Nord
Ludovic Vulea

La invitația Agenției pentru Emigrare din Republica Macedonia de Nord, Asociația Macedonenilor din România (AMR) participă la Festivalul de Folclor pentru Emigranți, ce se desfășoară în perioada 2-8 iulie, în orașul Ohrid. La acest eveniment, din partea AMR, participă Ansamblul de Juniori Sonțe - grupul de dansatori de la Căminul Cultural Celaru, din județul Dolj - sub îndrumarea coregrafului Ionel Garoafă.

Pentru acest eveniment, programul artistic a fost ales și pregătit cu atenție, cu o coregrafie specială, realizată de coregraful Ionel Garoafă, astfel încât dansurile prezentate să ilustreze frumusețea dansului tradițional macedonean.

Festivalul de Folclor pentru Emigranți, din Republica Macedonia de Nord
foto: Agenția pentru Emigrare din Republica Macedonia de Nord

Festivalul de Folclor pentru Emigranți reunește, la această ediție, ansambluri artistice ale etnicilor macedoneni din Austria, Slovenia, Croația și Australia, peste 150 de dansatori care susțin spectacole în orașele Ohrid și Struga.

În discursul de primire, directorul Agenției pentru Emigrare, Slobodan Bliznakovski, le-a mulțumit participanților pentru interesul acordat acestui festival și a subliniat importanța cultivării folclorului macedonean în comunitățile din afara granițelor țării, pentru păstrarea tradiției și culturii macedonene și transmiterea lor generațiilor viitoare.

Slobodan Bliznakovski, directorul Agenției pentru Emigrare
din Republica Macedonia de Nord

De asemenea, în semn de recunoștință pentru cooperarea de până acum, directorul Bliznakovski le-a prezentat organizațiilor participante scrisori de mulțumire și le-a dăruit icoane.

foto: Agenția pentru Emigrare din Republica Macedonia de Nord

Primul spectacol a avut loc joi, 4 iulie, în centrul orașului Ohrid, de la ora 20.00, în fața unui public numeros, reprezentația ansamblurilor de dansuri încheindu-se abia către dimineață.

Festivalul de Folclor pentru Emigranți, din Republica Macedonia de Nord,
Ansamblul de Juniori Sonțe, grupul de dansatori de la Căminul Cultural Celaru,
din județul Dolj, sub îndrumarea coregrafului Ionel Garoafă.
foto: Agenția pentru Emigrare din Republica Macedonia de Nord

Festivalul de Folclor pentru Emigranți a continuat vineri, 5 iulie, în fața Casei de Cultură a orașului Struga, parada costumelor populare fiind foarte apreciată de locuitori și de turiști care au participat în număr mare la spectacolul ce s-a întins, ca și în prima zi, pe parcursul întregii nopți, aplauzele și cererile de *bis* răsplătind pe deplin prestația dansatorilor.

Festivalul de Folclor pentru Emigranți, din Republica Macedonia de Nord, Ansamblul de Juniori Sonțe, grupul de dansatori de la Căminul Cultural Celaru, din județul Dolj, sub îndrumarea coregrafului Ionel Garoafă.

foto: Agenția pentru Emigrare din Republica Macedonia de Nord

Radio România Iași

- *Emisiunea pentru romi*

Lansarea volumului *În armonie*, de Margareta Herțanu
Dumitru Șerban

Invitata emisiunii *Viața romilor* de luni, 1 iulie 2024, a fost doamna Margareta Herțanu, psiholog și președinte al Asociației ProRoma din Iași.

Cu acest prilej, am discutat despre cartea *În armonie*, apărută în cadrul proiectului *Tinerii ieșeni împreună pentru un oraș multicultural - creșterea vizibilității caracterului multiethnic din municipiul Iași*.

Volumul *În armonie* a apărut în cadrul proiectului *Tinerii ieșeni împreună pentru un oraș multicultural - creșterea vizibilității caracterului multiethnic din municipiul Iași*

foto: Dumitru Șerban

Volumul *În armonie. Terapii scurte pentru a fi în armonie* a fost lansat la Iași, în ziua de 31 octombrie 2023, începând cu ora 16, în incinta Muzeului Memorial „Mihail Kogălniceanu”, din cadrul complexului Muzeal Național „Moldova” Iași.

Margareta Herțanu s-a născut la 22 august 1971, în Oradea, județul Bihor. Este fiica Aureliei și a lui Vasile Hochin. A absolvit Facultatea de Psihologie și Asistență Socială a Universității „Petre Andrei” din Iași, în anul 1997, cu tema de licență „Comorbiditatea în cadrul psihic – depresie și anxietate”. Apoi a realizat o lucrare de doctorat cu tema „Valorile și educația în comunitatea romă”, la Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației din cadrul Universității „Al.I. Cuza” din Iași, sub coordonarea prof. univ., dr. în psihologie, Camelia Soponaru.

Margareta Herțanu ne-a spus cum a început povestea volumului *În armonie. Terapii scurte pentru a fi în armonie*.

Doamna Margareta Herțanu, alături de câteva dintre personalitățile prezente
la lansarea volumului *În armonie*
foto: Dumitru Șerban

Lansarea volumului *În armonie*, de Margareta Herțanu

La lansarea volumului *În armonie*, scris de Margareta Herțanu, publicul prezent a asistat și la câteva momente muzicale oferite, cu talent și pricepere, de către fii familiei Herțanu, Filip la țambal și Matei la vioară. Aceștia au interpretat Octombrie, de Ceaikovski și Mazurca, respectiv Barbu Lăutaru).

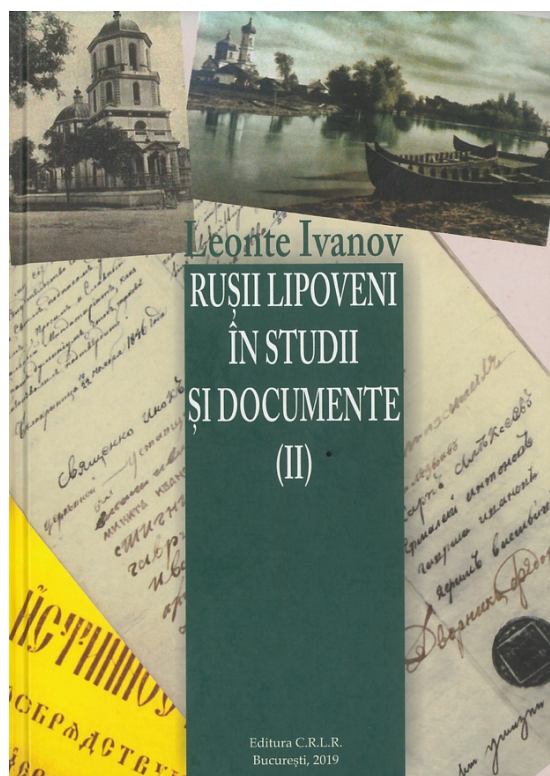
Volumul *În armonie*, scris de Margareta Herțanu, a apărut în cadrul proiectului
*Tinerii ieșeni împreună pentru un oraș multicultural - creșterea vizibilității
caracterului multiethnic din municipiul Iași*
foto: Dumitru Șerban

- *Emisiunea pentru ruși-lipoveni*

De vorbă cu filologul Leonte Ivanov
Dumitru Șerban

Invitatul emisiunii *Comunități etnice - Ruși Lipoveni* de miercuri, 14 iunie 2023, a fost domnul profesor universitar Leonte Ivanov, doctor în filologie, în cadrul Catedrei a Slavistică „Petru Caraman” a Facultății de Litere, de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași.

Leonte Ivanov s-a născut la 24 iunie 1961, în Manolea, Suceava, fiind fiul Ecaterinei (născută Andrian) și a lui Andrei Ivanov. A absolvit Facultatea de Filologie, specializarea română-rusă a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. Este doctor în științe umaniste al Universității „Al. I. Cuza” din anul 2003, cu teza *Ipostaze ale străinului în literatura română (1840-1948). Imaginea rusului și a Rusiei*.

Rușii Lipoveni în studii și documente,
coperta volumului scris de filologul Leonte Ivanov

Cu acest prilej, am aflat detalii despre copilărie, școală, părinți, ocupația tatălui care l-a format pe intelectualul Leonte, pașii în carieră etc.

Totodată, în ediția de astăzi a emisiunii *Comunități Etnice/Ruși Lipoveni* am vorbit și despre volumele *Scurtă Istorie a Biserii Ortodoxe de Rit Vechi* – Partea Întâi – de Feodor Evfimovici Melnikov; *Rușii Lipoveni în Studii și documente* – Volumul al doilea și *Ultimul ataman al cazacilor nekrasoviști: Osip Ganciar*, cărți care au văzut lumina tiparului la Editura Comunității Rușilor Lipoveni din România.

- *Emisiunea pentru minorități „Dialog intercultural”*

Concursul județean „Lumea copiilor în opera lui Ionel Teodoreanu”
Dumitru Șerban

În emisiunea *Dialog intercultural*, de vineri 5 iulie 2024, am relatat de la Concursul județean „Lumea copiilor în opera lui Ionel Teodoreanu”, manifestare care s-a desfășurat în localitatea Victoria, județul Iași, în incinta Căminului Cultural, în ziua de 28 mai 2024, începând cu ora 10.

Concursul județean „Lumea copiilor în opera lui Ionel Teodoreanu”,
organizat în localitatea Victoria, județul Iași,
foto: Dumitru Șerban

Concursul s-a aflat la ediția a IX-a și s-a desfășurat pe secțiunile: creație literară, creație plastică, secțiunea cu participare directă în care au fost adresate participanților întrebări din viața și opera scriitorului Ionel Teodoreanu și secțiunea caligrafie.

În deschiderea ediției am dialogat cu doamna profesor de limba și literatura română Monica Olaru, director al Școlii Profesionale „Ionel Teodoreanu” din comuna Victoria, județul Iași, care ne-a oferit amănunte despre concurs și secțiunile acestuia.

Apoi, am discutat cu domnul Sergiu Andrușca, director al Școlii Gimnaziale din Mănoilești, Raionul Ungheni, Republica Moldova.

Sergiu Andrușca ne-a vorbit despre zestrea mărcilor identitare ale comunei Mănoilești, mărci identitare prezentate în cadrul Concursului județean „Lumea copiilor în opera lui Ionel Teodoreanu”.

Între probele Concursului județean „Lumea copiilor în opera lui Ionel Teodoreanu” cei prezenți au susținut programe artistice. Pe lângă toate acestea am asistat și la intervenții ale participanților din comuna Victoria sau din Republica Moldova. Una din intervenții, în ton cu subiectele Concursul județean „Lumea copiilor în opera lui Ionel Teodoreanu”, a aparținut elevei Evelina Moldovanu, clasa a VII-a la Gimnaziul din Mănoilești, Raionul Ungheni, Republica Moldova.

Concursul județean „Lumea copiilor în opera lui Ionel Teodoreanu”
foto: Dumitru Șerban

În final, am discutat cu doamna Olga Pavlova, coordonator artistic în cadrul Liceului Teoretic din Sculeni, Republica Moldova, care ne-a vorbit și despre alte evenimente culturale propuse de instituția de învățământ pe care a reprezentat-o la Concursul județean „Lumea copiilor în opera lui Ionel Teodoreanu”, desfășurat în localitatea Victoria, din județul Iași.

Radio România Tg. Mureș

Programul pentru minorități Marosvásárhelyi Rádió

*Ziua celor o mie de fete secuiești**Edith Kleindl*

Pe 6 iulie, a avut loc cea mai mare sărbătoare tradițională din Ținutul Secuiesc, Ziua celor o mie de fete secuiești.

Sâmbătă, o armată de fete și băieți îmbrăcați în costume populare au mărșăluit până la Șumuleu Ciuc, unde au dansat și s-au rugat împreună.

Organizatorii au încurajat membrii comunității secuiești să vină îmbrăcați în costume populare, deoarece printre misiunile importante ale comunității secuiești este aceea de a-și păstra patrimoniul cultural, puterea de susținere a evenimentelor comunitare, costumele populare, dansul popular, muzica populară și rugăciunea în limba maghiară.

*Ziua celor o mie de fete secuiești.
sărbătoarea tradițională din Ținutul Secuiesc,
foto: Veres Nándor*

Evenimentul a început la ora 9.00 în Piața Libertății din Miercurea-Ciuc, urmat de o procesiune a participanților la biserica din Șumuleu-Ciuc, unde a avut loc o slujbă festivă începând cu ora 11.00. La prânz, comunitatea tradițională a mărșăluit până la șaua dintre munții Șumuleu Mic și Șumuleu Mare, unde grupurile tradiționale au oferit spectacole, dar și jocuri, dansuri.

Universitatea Sapientia scoate la concurs aproape 1500 de locuri

Edith Kleindl

Universitatea Sapientia scoate la concurs aproape 1500 de locuri, mai mult de jumătate dintre acestea fiind fără taxă de școlarizare.

Universitatea Sapientia din Sfântu Gheorghe, care a devenit independentă anul trecut, oferă 3 specialități de licență, a precizat dr. András Náhlik.

Potrivit decanului, termenul limită de înscriere pentru cursurile de silvicultură și inginerie agricolă este 18 iulie, taxa de școlarizare fiind de 500 de euro pe an universitar, în timp ce persoanele interesate de cursurile de sport se pot înscrie până pe 17 iulie, pentru această specializare taxa fiind de 400 de euro pe an.

Anul trecut secția de sport de la Universitatea Sapientia Sfântu Gheorghe a fost foarte populară, cu un număr aproape dublu de solicitări.

Facultatea de Educație Fizică a Universității Sapientia din Sfântu Gheorghe colaborează, de asemenea, cu cluburile sportive locale, cum ar fi Seps OSK, și oferă cursuri de arte marțiale, fotbal, hochei și pregătire fizică.

Universitatea Sapientia din Sfântu-Gheorghe
foto: Universitatea Sapientia

Programul de inginerie forestieră din Sfântu Gheorghe este unul extrem de atractiv, mulți dintre studenți putând lucra încă din timpul facultății, a declarat decanul András Náhlik.

Cei interesați de ingineria agricolă pot deprinde această profesie pe o suprafață mai mare de 100 de hectare și pot învăța ce presupune agricultura inteligentă sau chiar să încerce să controleze drone folosite în agricultură. Mulți dintre absolvenții care își deschid propria afacere după terminarea facultății, obțin punctaje mari la diverse concursuri, în urma cunoștințelor dobândite la aceste specializări.

Înscrierile pentru Universitatea Sapientia se vor deschide pe 8 iulie la www.felveteli.sapientia.ro.

Radio România Timișoara

- *Emisiunea pentru germani*

300 de ani de la colonizarea șvabilor bănățeni la Recaș

Adrian Ardelean

Orașul Recaș din județul Timiș a sărbătorit, în una din cele mai lungi zile ale anului, sâmbătă, în 22 iunie, 300 de ani de la colonizarea șvabilor bănățeni împreună cu hramul bisericii romano-catolice din localitate.

Sărbătoarea de Kirchweih, hramul bisericii ținut de comunitatea germană, are o tradiție de 300 de ani, însă cu întreruperi.

Parada portului popular pe străzile din Recaș

Ultima a durat 30 de ani, a început o dată cu emigrarea masivă a șvabilor bănățeni în Germania, după 1989, și s-a încheiat, în urmă cu trei ani, când Tiberiu Palikucsan a reluat tradiția cu sprijinul Forumului German și al producătorului de vinuri din localitate.

Evenimentul de anul acesta a început la orele dimineții cu o paradă a tinerilor în port popular șvăbesc prin centrul orașului în acordurile fanfarei germane din Recaș. Prima pereche a fost alcătuită din Darian Vlaiconi und Teodora Maria Bochiș.

Alaiul deschis de prima pereche în fața bisericii

foto: Adrian Ardelean

Formației locale Gutedel Rekasch s-au alăturat formații de dansuri germane din Buziaș, Sântana, Jimbolia, Deta și Timișoara.

După un popas la primărie, alaiul s-a deplasat spre biserica romano-catolică unde preotul paroh Anton Butnaru a celebrat o liturghie festivă.

Celebrarea Sfintei Liturghii la biserica romano-catolică din Recaş

Interiorul bisericii romano-catolice

Preotul paroh Anton Butnaru

Lăcașul de cult a fost construit între anii 1914-1918 pe locul fostei biserici catolice medievale ridicate de călugării ordinului franciscan. Biserica este închinată Nașterii Sfântului Ioan Botezătorul și are în altarul lateral din partea stângă o statuie a Maicii Domnului neagră.

Legenda spune că statuia a fost inițial albă. Călugării franciscani ar fi ascuns-o, în timpul conflictelor cu otomanii, într-o scorbură de copac, însă pădurea a fost incendiată la retragerea otomanilor.

Statuia nu a fost mistuită de flăcări, însă și-a schimbat culoarea, devenind neagră.

Statuia Maicii Domnului neagră
foto: Adrian Ardelean

După liturghie, perechile în port popular au dansat în fața bisericii cele trei dansuri de onoare, apoi au pornit în marș spre căminul cultural, unde s-a desfășurat programul de după-amiază.

Alaiul în fața bisericii

Alaiul în căminul cultural
foto: Adrian Ardelean

Cei 300 de ani de la colonizarea șvabilor a fost marcat de președinta Societății româno-germane din Timișoara, Annamaria Dascălu-Romișan, printr-o prelegere festivă.

Formațiile de dansuri populare au prezentat un program artistic. Cei prezenți au putut achiziționa bilete la o tombolă având ca premii o pălărie, un batic și câteva sticle de vin.

Formația germană Gutedel Rekasch, la sărbătoarea de Kirchweih

Buchetul de rozmarin împodobit a fost scos la licitație și achiziționat de Adrian Suici contra sumei de 3.000 de lei. El a făcut cadou buchetul surorii sale, Raluca, de la formația germană locală Gutedel Rekasch care va forma, anul viitor, prima pereche la sărbătoarea de Kirchweih.

Câștigătoarea buchetului a fost însoțită acasă cu fanfara de celelalte precechi în port popular prezente.

Adrian și Raluca Suici, cu buchetul de rozmarin
foto: Adrian Ardelean

*Newsletter realizat de Dan Sterian pe baza informațiilor furnizate de studiourile teritoriale
Radio România*